

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap

Megjelenik Csáktornyan henteint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:	
Egész évre	4 frt
Felévire	2 "
Negyedévre	1 "
Egyes szám 10 kr.	
Hirdetőknek vagy előfizetőknek: Budapest: Goldberg & A. V. hird. irod. Bécsben: Schalk II., Dukas M., Oppelk A. és Danes G. L. és társai. Frankfurt a.M.: Danes G. L. és társai.	
Nyitótér pelttora 10 kr.	

Szerkesztési iroda: Fischel Pálffy könyvnyomdája helyiségében. — Szerkesztővel értekezni lehet: Hétfőn, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton 11 — 4 óráig. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerk. nevére küldendő Csáktornyára.

Kiadóhivatal: Fischel Pálffy könyvnyomdája Csáktornyán. Le küldetők az előfizetési díjak és hirdetések.

Hirdetőknek intőlegesen számlátlatnak

Az „Obor“ muraközi levelezőjéhez!

Az „Obzor“ című ismert magyarfaló lap 240. számánál, muraközi levelezője Csáktornyáról levelet küld, amelyben egyrésztől a képezde és a polgári iskola tanstestületével foglalkozva, hazug rágalmakkal illeti a két tanstestületet, azok egyes tagjait, különösen pedig nincs megelégedve elapok szerkesztőjével, mint képezdei tanárral; másrésztől Csáktornya város polgárainak hazafiságát is mélyen sérti, amennyiben nevéket beszélve, érzelmükre nézve úgy állítja őket a nyilvánosság elé, mint jóra való horvátokat, tehát akik nem tartják magukat jóra való magyaroknak!

Nem foglalkoznánk az „Obzor“ ama közleményével, ha nem csak sejtjenők, de meg is volnánk győződve arról, hogy honnan fu a szél s ki az aki oly jól véli ismerni a képezde és polgári iskola ügyeit s oly szégyenletesen mérni a magyarországi Muraközről, de mivel a névtelen rágalom-é ellenében egyéb elégtelét nem tudunk venni (mert sajtópórt indítani, nem mehetünk Zág-rába), pontról-pontra kimutatandjuk azt, hogy az „Obzor“ muraközi levelezője rosszakarattal hazudik, s a hazafiatlanság bélyegét egyenesen homlokára sújtjuk.

De lássuk az „Obzor“ muraközi levelét!

„Csáktornya okt. 17. T. Szerkesztő ur! A csáktornyai polgárok kedvéért, tegye ezen sorokat becses lapjába F. hó 14-én három képezdesz egy korszamba érkezett, ahol mi csáktornyai öreg horvátok bor mellett horvátul énekelgettünk. A képezdeszek mintegy daczból, magyarul kezdtek vonytítani“ — Itt leírja a levelező, hogy midőn figyelmeztetésükre nem akartak elhaltatni kiutasították őket. Erre a kiutasítottak összeszedték társaikat, miből aztán verekedés támadt, amelyben a polgároké volt a győzelem. Ebből aztán vizsgálat következett, amelyek az volt a vége, hogy három tanuló kicsapatott.

Irja továbbá az „Obzor“ levelezője, hogy 1 2 nap múlva meg az egyik ké, ezde z megszökött mivel lopás miatt bírői idézést kapott.

Kérdézi a levelező, hogy ki az oka mindennek? S mind árt utána kérdezi naival, mintha ez is a verekedéshez tartoznék, hogy ki az oka annak, hogy a növendékek nem tudnak orgonálni? Mert aonyi közül, aki a képezdeből kikerül, egy ten egy sem találkozik aki alkalmas volna tanítónak és kántornak P. o. Szoboticzra, a mely a jobb állomás közé tartozik, nem találkozik ember.

Több községbe pedig idegen helyekről kellett kántort hívni, mert a muraközi fiúk között nem találkozott alkalmas egyén.

Élég legyen egyelőre ennyi a levelező hazugságaiból! Vegyük át mi az igaz szót!

Hogy a növendékek verekedtek, az tény. Felhozhatók védelmükre, hogy magyar önértéküket sértették a horvát polgárok, amidőn megöltötték nekik a magyar éneklést, felhozhatók, hogy becsületükben látták magukat megsérvette, amidőn magyar éneklésük miatt a vendéglőből kiutasították; de ezt nem tesszük, nem védelmezzük őket. Ők hibáztak, hogy korszamba mentek névnapot üni, (Kálmén napja volt), Ők hibáztak, hogy látván a magyar éneklés iránti ellenszenvet, ott nem hagyták a korszamát, s Ők hibáztak, hogy társaikat

ágyukból felkötve, segítségre hívták. — Mint ember nem itelem el őket, mint tanáruk igen! Megérdemelt büntetésüket el is vették.

De azt kérden, csinálhat e más ily esetből tőket egy magyar intézet s annak tanárai ellen, aki nem körörendő s aki nem pánszláv?! Avagy fel lehet azért egy tanstestület, hogy a növendékek a tilalom ellenére tiltott helyekre járnak? Kötelességévé lehet tenni az igazgatónak, hogy éjnek idején a Csáktornyán nagy számmal előforduló korszamát sorba járja s megnézzé vajjon van e ott a szigorú tilalom ellenére is képezdesz?! A józa ember azt fogja mondani, hogy nem, az olyan kákan csomót kereső pánszláv levelező pedig azt, hogy igen. Az ilyen obskurus ember a magyar embernek még a legszenvedőbb s legmagasztosabb cselekedetét is eltilti, ha mindig nyilvánosan nem, de magában igen.

A levelező folytatólag felelmi hi, hogy egy növendék megszökött, mivel lopás miatt bírői idézést kapott. A tény az, hogy egy első éves növendék szülői házában, aki tavai, lendvai polgári iskolai tanuló volt, lopott tárgyak találtak s e miatt a fiut is kihígtatták. A fiúnak, hogy társai gunyjának ne legyen kitéve, az igazgató azt ajánlotta, hogy távozzék el az intézetből. Kérdeszem az „Obzor“ levelezőjét, vajjon becsületes dolognak tart a-e azt, hogy egy oly bűnért, amelyet az illető képezdesz szülői követelt el s hozzá még akkor, amidőn az illető fiu egy más intézet köteleikeibe tartozott — a csáktornyai képezdesz teszi felelőssé?!

Ami a képezdei zeneokatást illeti, erre nézve bírálól csakis szakértőt ismerhetünk el; mert ha tudná a pánszláv levelező, hogy mi az: kótát és orgonát nem ismerő s általában semmi zeneismerettel nem bíró növendékből kész kántort képezni, önépítésszerű alkalmakkor miséket, koncerteket rendezni, megtanítani egy-két heti óra alatt énekelni, zongorázni, orgonálni, hegedülni meg énekelni, akkor szöba állanak vele e tárgy al illetőleg, így csak visszautasítjuk rosszakaratu véleményét! Hogy mégis kimutassuk, hogy az „Obzor“ levelezője hazudik, ide írjuk, hogy amióta a képezde tanítókat képesít Muraközben csupán a következő négy helyen volt kántor-tanítói állomás (eredésben: 1) Vratisczen; ez állomást intézetünk-ből kikérült növendékek töltötték be. 2) Nedeliczen; ide megkeresés folytán ajánlatomra képezdekből kikérült növendékek hívtak meg de ő időközben a vendékeken kapván jövedelmözből kántortanítói állást, nem fogadta el a nedeliczi. 3) Megüresedett a beliczi kántortanítói állomás, ide egy szomszéd falubeli régi b. tanító választott meg kántornak. 4) A szoboticzai állomás üres. Ide két volt növendékünk pályázott. De a nép egyrésze egy a tanítástól tiltott gyermekeket akar kántorral a plébános és az érsekség ellenzése daczára. Ugy, hogy most a választás mellőzésevel az érsek urnak keli az okl. pályázók közül egyet kinevezni. Több állomás nem volt őt év óta Muraközben üresedésben. A muraközi több, orgonálni tudó s csáktornyai képezdeből kikérült növendékek tehát mint tanítónak vagy kántorsegédnek kell várnunk, meg számunkra is megüresedik Muraközben kántor-tanítói állomás. Csodálom, hogy a muraközi viszonyokat oly alaposan ismerni akaró pánszláv levelező, ezeket a dolgokat nem tudja s nem kérdezte meg, mielőtt kimondta, hogy a képezdeből kikérült tanítók közül „egyetlen

egy sem találkozik, aki alkalmas volna tanítónak és kántornak!“ Hogy sok, képzdekből kikérült zeneértő tanító hazánk mely vidékén kántoroskodik, azt ha az „Obzo.“ levelezője kívánja, megtudhatjuk. Bizonyára csodálkozni fog a szám nagyságán, ami irigint csak azt igazolná, hogy hazudik ő kényelme.

„Mindazonáltal — folytatja a dérek(?) levelező — a hal a fejétől büzik! Így van ez nálunk is; meg a tanárokat maguk ajánlják a fiataloknak, hogy menjenek a korszamba, hogy művelődjenek, s az az ember, aki így nyilatkozott, ahelyett, hogy a tanulókkal vasárnap a templomba járna, vadászni megy, mindenfelébe keveri magát és semmit sem végez. Az igazgatóság is hibás, mert nincs erélye, nem tud fejedelmet gyakorolni, ugyan-e létezik a polgári iskolában, ahol a tanító jobban fél a tanulótl, mint a tanuló a tanítótl!“

A fentebbi hazugságok első része e lapok szerkesztőjét illeti, az utóbbiak a képezde és a polgári iskola igazgatóit. Mi röviden csak azt mondjuk az illető levél írójának, hogy ha be tudja azt bizonyítani hogy mi ajánlottak a növendékeknek a korszamba való járásat, akkor jóra való ember, aki nem beszél vele a világba, ha nem tudja bebizonyítani, — akkor hazug, rágalmozó — Megjegyezzük továbbá, hogy a képezdei növendékeket a templomba vezetni a hitoktató kötelessége és senki másé s mégis az intézeti s. tanár vezetése mellett párosan mennek a templomba minden vasár- s ünneppnapon. Szeretnénk tudni, miért volna éppen e lapok szerkesztőjének mint a horvát nyelv s zene tanárának a kötelessége ezt tenni? Ha a zenében való gyakorlás miatt öhajja ezt, vegye tudomásul, hogy a templom nem arra való, hogy ott az orgonálásban a tanár utmutatást adjon s egyenges-e a tanulók újait s sártégsége az ajátoskodók fileit. Van a képezdeken orgonája, gyakorolják ott magukat a növendékek eleget. Ha vallásosság szempontjából akar vágást mérni a szerkesztőre a levelező: akkor Megváltónk zavaival élén azt mondjuk csak, hogy „bizony-bizony mondom nektek, nem az megy be a menyek országába, aki azt mondja: Uram, Uram...“

Tekintsen a levelező a szerkesztő családi életébe s győződjék meg ott a valórlól

Hogy az Istenben való bizalomnak köszönhetően az „Obzor“ pánszláv agitátorok nem győzedelmeskedtek felettem, ez hitem! Mindembe keverem magamat s semmit sem végelek,“ állítja továbbá a levelező. Itt is hazudik. Mindembe bele keveri magát s minden sikerül neki, így tudja ezt a levelező, s az fáj neki legjobban! Istennek legyen hála, eddig még minden sikerült, amit az igazságos és jogos úg: a Muraköz hazafias ügye érdekében tettem s ez batorit a további működésre is, aminek majd nem igen fog örülni a csáktornyai polgárság nevében oly merész beszélő pánszláv levelező.

Amit a képezdei igazgatóra mond, a nem szorul védelemre, mert a tények fényesen bizonyítják, hogy sok derék, becsületes tanító nevelt ő a magyar hazának, de nem az orosz kancsuka módszerrel, hanem sz. vallásunk alapelveivel: a szeretettel. Erről tehát ne beszéljünk. A polgári iskola derék tanstestületére mondott rágalmakra alább felel annak igazgatója; erről se beszéljünk tehát. Itt nem lássuk a hirhedt levél végét s feltárul

elöttünk minden; meggyőződhetünk a rágalmak indító okáról.

„Jóra való horvátok vagyunk mi, akik magyarok, azok a hivatalosok és a hulladékok (renegátok), akik horvátok-nk születvén, szláv tejet szívtak, de az anyához hitlenek lettek, az az szégyenlik magukat önön maguk előtt; szeretnének magyarok lenni, de nem születtek magyarok, tehát forgatják köpönyöket a merre a szél fu. Szerezzük tehát azt, ami a miénk s legyünk hűvek anyánkhoz!“

Igy végződik a hazafuról szavai! Ezekhez nem kell magyarázat! Megértetjük belőlük mindannyian t. honfitársaim, hogy noha lappangva, de ő közöttünk a pánszlávizmus! Merítsünk belőle tanulságot s vigyázzunk! A pánszláv bacillusokat irtani ismcrjük el köteleseggünknek. Első dolgunk legyen magyarok, hogy becsuljuk s szeresdük egymást, béküljön ki az ellenség-ellenséggel, politikai ellenfély egymással s fűzze a jobarást szorosabbá baráti kötelékei a jobaráttal. Mi békét hagyunk Horvátországnak, nem avatkozás dolgaitka, de ne engedjük meg, hogy más a mi dolgainkba avatkozzék s hazánk kebléről gyálazon beünnöcs s intézményeinket a horvát testvéreink előtt. Amidőn tehát Csáktornya polgársága nevében ünnepélyesen tiltakozunk az ellen, hogy valaki galád módon, névtelenül őket a legnagyobb hazafii bűnére a hitlenséggeel mérészeje vádolni, másrésztől a rágalmozott tanstestület nevében, nemkülönben magunk részéről is visszautasítjuk a jótalan beavatkozást hivatalos dolgainkba; s hazafii és hivatalbeli kötelességünkkel lelkiismeretes és becsületes teljesítésnek tudatában: hazug rágalmozónak nyilvánítjuk ama közlemény íróját. A magunk részéről kijelentük, hogy az „Obzorban“ megjelenő mindenemű támaszt dicséretnek veszdük, s örömlünk teljes, hogy az „Obzorba“ írogató muraközi nincsen velünk megelégedve, mert ezt mint működésünk sikerédek egyik legb. sabb jelét látjuk.

S ezzel soraink végére értünk volna, de még néhány b. fejezővel sorral tartozunk t. nélszem olvasóinknak. — Elnézést kérünk — ugyanis, első eme közleményünkkel lapunk első hasábjait elfoglaltuk. Ezen úgy rem magánügy. A csáktornyai polgárok nevében írták ama sorokat Zág-rába, a csáktornyai polgárokon nem lehet a hazafiatlanság b. tartottuk tehát óvat tenni ez ellen, az illető tanstestület tajzaira szót hazugságokat pedig megczafolni, mert általában Muraköz hazafias ügyét illetik ama rosszakaratu sorok. Ezenkívül elnézést kérünk a közleményünkben használt erősebb kifejezéseikért! Ez nem szokásunk. De rosszakaratu, hazafiatlan emberekkel csak ily módon lehet elbánni. Ha rágalmaikat elhalgattuk, még fejünkre nöznek. Az igazgárgézet minden embri gyarlóságai mellett is nagyon ki van fejlődve bennünk. Tudjuk, hogy jogos és igazságos alapon állunk. S ezen tudat dikálta minden sorunkat tollunkba. Mondhatja e ugyanezt az „Obzor“ levelezője? Ugy-3 bár, nem. — Azért bővik a névtelenség palástja mögé. Kényelmes dolog, de becsületes-e? Küzdjön a kar kar ellen, mell mell ellen, toll toll ellen, de ne orv módra, az „Obzor“ levelezőjének módja szerint!

Csáktornya, 1886. okt. 25.
Margitai József
szerkesztő s képezdei tanár.

Za kratko vreme postavili su Magjari putovanje proti Karpatu, a ruski voditelji su jim kazali puta. Magjari nisu preli sobom klali ljude i vužigali sela. Čisto su mirno išli u posvećenu zemlju. Napre su išli mužakci na konjih, u sredini žene deca i stari, a odzadi pak marša, od koje su imeli meso i mleko za hranu.

Glas njihovoga viteza a narek je pred njimi išel. Zato lodomerski knez nije išel s oružjem proti Arpadu, nego s pro-njom i srebrom i zlatom. Halički knez je pak bos došel pred magjarske viteze.

Sada su počeli sėkeljski magjari koji su u Erdelju stanovili da su njihova rodbina ostavila staru domovinu i da njihove zastave već karpatske bregu kinđu. Taki su poslali poslanike k Arpadu, ter su ga i Sėkelji za vojvodu jednoglasno zebraši. Magjari su se raduvali, kad su se Sėkelji k njim pridružili, ali i na sėkeljskoj zemlji je veliko veselje bilo, kad su se poslaniki povrnuh i donesli za prisegnjenu pogodbu, koja je još u Medvodju s krvjuna bila potvrdjena.

Potres i vulkani.

Naravska pojavljena probudjuju ras menje više na velika zaudnjaja; nekoju čudnovitom svojom lepotom gode očim našim, druga pak grozotom svojom prouzrokuju u nas neopisivi strah i trepet. Med svimi pak najstrahoviteši je potres; svi ga poznamo.

Gde je tak tvrdo srce, koje nebi strepetalo onda, kada se mati zemlja rućeć pod njim tresti i nihati počne ter se strahovitim svojim stropoanjem grozi, kak da bi sve progutali hotela, kaj se na njoj nshadja? Što nebi pri strasnom ovom pojavljenju spoznal veličanstvo svemogućega Boga?

Kakgod drugom naravskim pojavljenjama, isto tak i potresi pripisuju nezvućeni ljudi svakojačke krive zroka a to navadno suprotstavljajuće se zakonom božjim. Po tem ovi krivo sude ter Boga mrzko bantuju.

Prirodosnanci, koji su stovrstna i čuovita stvorenja božja gliboko i temeljito poučili, čošli su već i na skrovnost potresa ter su dokazali, da je potres isto naravsko pojavljenje, najme strahoviti process, rekeli bi beteg, u kojem se zemljasa vutrobom svojom strahovito bori.

Čujmo anda, kak potres postane! Dokazano je, da je naša zemlja gliboko gliboko nutri vu svojoj vutrobi sva zereća, to nam mnogobrojne tolice sa svojimi vručimi zviranjki jasno rasvedočuju a znam, da ste vre čuli pripovedati i od onih bregov, koji iz sebe negda-negda živi ogenj rigaju. Odkud bi bilo to ogunjene i ganje, da vu zemlji nebi bilo ognja?

I to ima stanoviti naravski svoj zrok! —

Znamo, da stvari, med koje dojde vlaga (fajtuća), same se od sebe stope i zvrucе n. pr. vlažno seno vu kup s gujeteno pari se a na zadnje i vuže.

Osobito gorive su nekoje zmešvine kak je n. pr. sumpor (švepol), zeljezo itd. tih rudah pak ima vu vutrobi naše zemlje izmerno vno. I to znamo da se po vutrobi naše zemlje stvejer cevih sinu tam prevlaću, črez koje voda teće (cirkulira) da pak toga nije, nebi bilo zdenoc.

Ako vezda premislimo, da ove podzemne vodom napunjene cevi, pak takaj onoliki deđdji, koji se vu zemlju pomalom scedjaju, veliku vlagu čine vu vutrobi zemlje, to lahko moremo praznati, da se te vlage i do onih slojev zemlje ptegneju, gde su predi spomenute gorine zmešovane skupa složene. Anda vu ove tople kraje doprvu vlaga čini veliko parenje. Nesmemo pak zaboraviti, da vu tih krajih vutrobe zemeljske ima takaj vno. kamenitoga vugljenja. Sumpor i kamen, vugljenje pak znamo, da se rado vuže.

Kada gori spomenuta vlaga med ovimi gorivimi rudami parenje prouzroči, to se samo po sebi razumeva, da se sumpor po dugotrajnom parenju vuže a kamenito vugljenje poveksava i širi ogenj na dalje.

Kakgod vu pučki vožgani prah van puknuti mora, a nemoguć prejkoga naboja van porinuti, samu i najjaku željeznu cev rezdripi, isto tak vu zemlji nastavše pare i ogenj iću si mesto, gde bi iz zemlje van na zrak probu itimogle.

(Drugi put dalje)

Pesme odricanja.

(Prevodi: A Pataki.)

(Dalje.)

Kada tamo pri oltaru,
Kledeć molim svu molitvu,
Kada skrušena pokora
K molbi vusne mi odpira,
I kad v sakom molim oku
Bliskat toplu vidim suzu:
Sve ti samo to govori,
Da zevsema sem blaženi.

Kad vu oltar vuprem oči,
I kad vidim kip tvoj dragi,
Vu mojem grėsnom srecu onda
Oživila je spasa anda.
Kad ti vidim svetog Sinka,
Vu naruću Jezuska:
Slutim . . . čatim kolku plaću
Trpljenje me dobi v nebu!

Kad bi znal tak vesel biti,
Kak angjei v nebu sveti,
Gde tvoja prečista duša
Puna je devičta sjaja;
I kad radost moja svaka
Bi evatuća bila ruža
Stavit bi nje tam za nakit.
Sve . . . na tvoj mali žrtvenik!

I kad znal bi tak plakati,
Kakti angjel, kad greh vidi
S kim dragog ti Sinka srce
Vnogi vredja i bantuje,
I kad svaka moja suza
Skupocen bi dragulj bila,
Stavit bi i nje za nakit.
Sve na tvoj mali žrtvenik!

Neplačem se niti suzim,
Makar i težko bol trpim.
Da tva ruka mene stiti
Vu tvoj nadi srce trpi.
Kada ipak kaplja suze
Vu tužnom mojem oku trepće,
To ufanja, zahvalnosti
Rose-kap je i ljubavit!

Neplačem se niti suzim,
Makar kak velku bol čutim.
Ar prav onda, znam ja dobro
Ljubiti vručie me i verno.
Ali ako . . . itak negda
Zabuhli mi v oko suza,
Dobro znas, da kaplja njena
Je pokora me molitva!

(Dalje sledi.)

Kaj je novoga?

— Vu štrigovskoj or-ačkoj školi budu se deca za 18867-mo školsko leto 31 o. m. popisavala. Škola bude se s svetom mešom i zazivanjem duha sveto ga pričela 4. novembra.

— Vumrli su. 23 o. m. pred pol-dan zakopali su na štrigovskom grobju čestitu i vrednu gospu dovicu pok. Terbócz Gjurra. Naj počiva vu miru 1 - 24 o. m. pokopali su vu g. Mihajlovič gospona Zdeček Imbrija navučitelja ljubljenu tovarušicu, koja je posle dugoga betega 22 o. m. zaklopila oči na žalost farnikom i navučitelovim prijatelom, koji su ju do hladnoga groba sprevidili. Naj počiva vu miru!

— Nesreća. Vu Požonu vu Vártelek vutlici se je ove dneve sledeće pripetilo. Slavenik Béla so-tarski pomoćnik živel je duže vremena s ženom si i decem vu slogi i miru. Ove dneve, kad navadno odišel je v jutro ob šestu vuri iz doma, žena i deca su još spalj. Okolo sedmave vure zbudila se je starača puca, ter budue mater vu postelji nije našla, išla je vun, gde je pred vrati mater obečenu našla. Na njezin plač došli su susedi ter osim obečene matere, našli su vu postelji sedem meseci staru Janicu mrtvu. Mati je sigurno po noći detetu cečka

davala, i vu snu zagujela, pak se je onda vu dvodnosti obesila.

— Četerdeset i tri leta stari konj. Osa Jánoš stanovnik iz Magyar-Sőte-a kupil je 48 moga leta ednu pet let staru kobila, koja je svojemu gazdi već puno zrebičov d-la. Ova kobila još i sada živi. Po letu se je navek pasla a po zimi je dobila dobro seno, obroka samo po ne'eljah i svetkih. Vozila nije nigdar, nego je samo jahala nosila, ter još i vezda je tak prilična za jahanje kak kakov 10 let stari konj. Gazda veli da ju bude tak duho hranil, dok sama nepogine, a onda ju zakopa; ako ne preživi 78 let staroga gazdu.

— Pregranje cop r n i c a h. Vu Talijanskoj vu San G i o v a n n i a a Tuđecio je jeden čepar iz krova došli opiti i zatukeli se, a žena pak je od alosti ponorela. Stanovnik su ovu ženu već duže vremena za copernicu držali i govorili, da je ona zrok koleri. Ove dneve ju je jeden potepuh na vutlici s kašenom sgodil. Na viku došlo je vno. I j u d i h, koji su ju takaj zgdajali. Žena je počela bžiti, ter dok je došla do žandarske kasarne žandari ne da bi ju obranili, nego su ju k jednomu stupu zvezali. Tam su ju ljudi svu zneravari, odnesli su ju vu špital, gde je za kratko vreme vumrla.

— Tiraj je vraga. Vu Parizu je vu jednom stanju ove dneve velika larma probudila iz sna ljude. Ljudi su vili iz vutlice gori vu tretjoj kondmaciji jednoga gologo človeka, koj je kričal. Med vikom čulo se je hripanje još jednoga človeka. Znali su, da tam gori stanuje jeden 80 let star gospon s svojim norim sinom. Kad su stara opomenujvali, da nooga sina odstrani, ali on nije veruval, da mu je sin nori. Ali sad se videl, da je istina. Sin je vu noć sve kaj je vu hizi bilo, sprič, otea vu jeden kut hitil i na njem klečal govoreć: „V tibi je vrag, ali ja ga iz tebe vun stram.“ Četiri žandari su norca pograbili i vu špital odpejali.

— Novo čudo. Vu Radsbergu vu Kranjskoj je pak čudo pripetilo. Jednoj altersbežkoj devojki su se sveti i angeli skazali; puca je puno penez dobila od ljudi kojim je pripovedala, kaj su se s njom angeli i sveti spominjali. Ali poglavarstvo je to zeznalo, pak budu istu puca na red pobrali.

— Krvoločni zaljubljenik. Vu Te mešvaru se je ove dneve, po belom dnevu veliko zločinstvo večilo. Gavriila Juon 22 - 25 let star ovec: bil je jako zaljubljen vu jednu dekin po imenu Maricu, kojoj se pridavano ime još nezna. Već je punopot nagovarjal ovec Maricu naj ide k njemu vu Bazoš, ali ona nije tela iti, nego je ražji vu varašu služila. Ove dneve ju je na sejmješće odpejal, i po el je pak nagovarjati, naj postane njgovja tuvarušice. Buduć puca nije stela pristati, razsrdil se je ovec i s nožom ju je svu spikal, a kad mu se je nož vtregel, prijel je butu, pak ju je jako zbil. Zatim si je na zdencu opral krvave ruke, otišel i sam se je sudu prekdal.

— Zrušeni most. Vu Rositzu blizu Brúna delati su mosta, pak se je na pol gotoviji 80 metrov dugi most zrusil. Pet tetakovi je jako ranjeno.

— Ruski car stretil je jednoga grofa, misleć, da ga isti skončati i huće. Reutern grof bil je vu službi pri caru. Kad je grf iz hiže vuo odišel, razkapčil si je grof kaputa, jer je vu hizi jako vručie bilo. Kad je car nazad došel, stel si je grof f l e t e n o kaputa zakapčiti. Car misleć, da grof huće izpod kaputa oruže potegnuti, spukne iz žepa revolvera i strelj grofa.

— Sudnji den. Vu Borlinu su novu vera zmislihi, koja se zove „sudnjega dneva sveti“, a verniki veruju, da bude za kratko vreme kome sveta. Zadržuju su vu kupalištu selencu držali. Tam je Wagner predikator predčukval, da kolera, potresi, nemiri vu Bugarskoj sve to kaže, da je sudnji den već blizo.

— Ogenj. 26 o. m. popoldan bil je ogenj vu Cirkovljani. Pri Horvath Benediku polek grobe stanujućem gazdi obdržavali su karmine. Deca su se malo preveć mošta napila, pak si je jeden 8 let stari dečec na pipu nazađ i vu škedenj odbežal. Naravska stvar, da se je škedenj vužgal. To je još sva sreća da drugo nikaj nije izgorelo, kak škedenj.

Gospodarstvo.

Kuhinjski vrt vu jeseni.

Nemoremo za dosta opetuvati, kak je velika falinga da se prines jošće navek tak čuda kuhinjskih vrtov najde, kojih je zemla sve do protuletja nepokopana, tojst vu takovom stanju ostane, kak se povrće vun zela. To je takva falnga, koja se vu dojdjućoj leti na jako čuda stranih kaštiga, zato se onda vu takvih kuhinjskih vrtih skoro navek zakesne sejadba vu protuletja i semenje vu takvoj zemlji čuda huje vun zide i poleg toga zaostane.

Zato kak vu jesen vun zememo kuhinjskog povrće, taki je potrebno njegovu zemlju gori skopati, i tako opredeliti kaj bude se dojdjuće leti na jednom ali na drugom mestu posadilo. Kuhinjski vrt na koliko je moguće, moramo pred mrazom gori skopati; jedino ako je jesen mokra, onda moramo čakati, da bude suho vreme došlo, kajti vu mokrom vremenu je ne slobodno gori kopati, stem hi već kvara kak haska napraviti.

Da je goriskopavanje kuhinjskog vrta vu jesen čuda bolše, to se more na prvi pogled opaziti, kajti gazda, kad je već sve nutri pospravil, lahko dobi težake na protuletje kak na jesen, osobito onda, kad je jesen kesna, kajti onda ima svaki človek na svaku ruku čuda posla. Najveći zrok, da je najbolše da se kuhinjski vrt vu jesen gori skopa, je to, kaj se onda takov kuhinjski vrt lahko k sejtbi pripravi.

Kuhinjski vrt se mora gliboko skopati. Krumpir ako je prav ne na pognojenoj zemlji, ipak jako raste a to zato, kajti ona trava, koja se vu zemlji najde sprhnje Nadale, tam gde je pognojeno je gori kopavanje zato jako potrebno, da se zemla s gojem zmeša, tak pognojena zemla čuda veksi rođ donese. Ali to si more svaki dobro zapamtiti, da se gnoj nesme gliboko vu zemlji zakopati. Da smo zemlji goriskopali, moramo zemlji zobaćami poravnati.

Ako se kuhinjski vrt tak napravil kak smo ve opisali i tak počakamo do protuletja, onda se gospodarica nebuće mogla tužiti, da je ne mogla vu pravom vremenu povrće vun pobrati, ili da je ne mogla posaditi i, kajti znamo, da vu takvoj priliki svako povrće čeka da se iz zemle vun zeme, nego da bi bilo na protuletje gori skopano. Jesenskim goriskopavanjem nedobimo samo veći plod, nego i to:

1) Da jesensko gori skopavanje bole drži zimsku vlagu, kak da bi bilo na protuletje goriskopano.

2) Vrt koji je vu jesen gori skopan, je ne potrebno na protuletje zvućić goriskopati, nego samo železnimi zobaćami zrašti pak se onda lahko sadi ali seja. A krumpir se pak brez svake druge make lahko sadi vu oju zemlju, koja je vu jesen bila gori skopana, samo da ga moramo taki okopati čim njegovu cimu opazimo.

Tak isto i bazol.

Vu jesen na goriskopanoj zemlji zrasljena travina se more lahko s železnimi zobaćami srasiti, koja pak je bole gliboka vu zemlji, ona nemore povrtju nikaj načediti samo to, da malo kesneće vuuzide.

Jesensko goriskopavanje je osim toga zato potrebno, kajti ako je zemla mehka, predi seme vuuzide.

Nazadnje goriskopavanje kuhinjskog vrta vu jesen daje zemlja, čuda bolše povrće i čuda bolje raste nego da bi bila zemlja na protuletje gori skopana. Zemlja je tulikažje čuda jaksa ako je zelje vu jesen skopano. Samo to moramo znati, da zelje čuda bole raste vu mehkoj zemlji. A okopavanje se mora onda obaviti kad travina vun zide,

CENA ŽITKA.

Pšenica 8.— 8.35 — Hra 5.50—6.25
Jedmen 5.50—6.80—Zob — 6.—6.20
Kuruza nova 5.—5.30 stara 6.—6.20

LOTTERIA.

Budapestt 24. oktobra 1886.

49. 27. 87. 3. 24.

Szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF

Urednik.

Arverést hirdetm. kivonat.

A perlaki kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Zalamegye öszs. arvépénztára végrehajtónak Svenda Jakab végrehajtást szenvedő elleni 90 frt tökéletele és jár. iránti végrehajtási ügyben a n. kanizsai kir. törvényszék (a perlaki kir. járásbíró) területén levő Perlak községben fekvő s a perlaki 315 szajtkában A 1 414 és 454 hrsz. a. foglalt ingatlanoknak Svenda Jakabot illető 1/2 részére 207 frt kikéltási árban továbbá a perlaki 1954 sz. tjkében foglalt A 1 1-6 sor 2158, 2-43 2741, 2-17 3041 és 3102 hrsz. alatt foglalt ingatlanoknak Svenda Jakabot illető tele részére az Arverést 640 frtban özenel megállapított kikéltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

1886. évi november hó 22-ik napján d. e. 10 órakor

Perlakon a helyszínen megtartandó nyilvános arverésen a megállapított kikéltási áron alól is eladtni fognak.

Arverési szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át készpénzben, vagy övadékképes értékpapírban a kikéltőt kezéhez letenni, avagy az 1881 LX. i. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Perlakon 1886 évi május hó 19. napján.

A perlaki kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság. 456 1-1

Arverést hirdetm. kivonat.

A perlaki kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Zalamegye öszs. arvépénztára végrehajtónak Ficskó Lukács perlaki lakos végrehajtást szenvedő elleni 66 frt 66 kr. tökéletele és járuléka iránti végrehajtási ügyben a ngy. kanizsai kir. törvényszék (a perlaki kir. járásbíró) területén levő Perlak községben fekvő s a perlaki 221 szajtkában A 1 1 5 sor 290, 766, 2258 3635 és 3712 277 hrsz. a. foglalt ingatlanoknak Ficskó Lukácsot illető 1/2 részére az Arverést 660 frtban özenel megállapított kikéltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

1886 évi november hó 22-ik napján d. u. 2 órakor

Perlakon a helyszínen megtartandó nyilvános arverésen a megállapított kikéltési áron alól is eladtni fog

Arverési szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át vagysis 66 frt 60 kr készpénzben, vagy övadékképes értékpapírban a kikéltőt kezéhez letenni, avagy az 1881 LX. i. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Perlakon 1886. évi május hó 19. napján.

A perlaki kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság. 455 1-1

Kiadandó lakás.

A régi gósmalomban egy SZÉP LAKÁS az első emeleten AZONNAL kiadandó. Bövöbhet Hochsinger M. 459 1-1 uraknál. 459 1-1

NÉZETEIM

Dr. POPP J. G.

cs. h. fogorvos ur Bécsben

szájszépítő szerei felől.

Budapest 1878. szept. hó.

Az igazság érdekében meg kell vallanunk, miszerint valamenyifog és szájszépítő szerei mely Bécs és a vidékén a szájto ujkor az egész monarchiában mozgásba tudta hozni, nálunk a POPP-éle Ansthorst szájto, fogpászta és fogorvos által elismert és használt szájto szorított; ezen szájto szerei minálunk már csaknem nélkülözhetlen pipere czikók váltak, melyek a társadalom minden rétegére befutottak, oly szépségűek, melyek ha hús és nyulva is épp oly kesztesek lennének mint ma. Fogorvosaink annyira szerények, hogy egy sem akar aféle szert felaltni miutan előre is tudják, hogy nem fognak eredményre vezetni, már annál fogva is, miután legelőször magyar orvosaink és fogorvosaink nyilatkozatai szerint a POPP-éle szájszépítők a legelsőbb tudományosság jól megfontoltnak eredményt teremt, melyek faltalajláknak jótékony hatásait által mindenkor bebiztosított fognak valni.

Jko Istvan, magánzó.

Kapható: Csáktornyan Gőz L. győgszerárban, Sztahia testvérek, Mayeroskál., és Heinrich Miksa urnál. Perlakon: Sipos K.-éle győgszerárban. Lettenvén: Kalwodja J. győgszerárban. Bóles B. győgsz. urnál. Alsó-Lendvát: Kiss B. győgsz. urnál. Nagy-Kanizsán: Mandek A. Prazer B. és Bellus örököséi győgszerárban. Várazsdon: Kussy A. Riedl J. és Kráuterlöh B. győgsz. urnál. Ludbregben: Kohn József győgsz. urnál. Kapronczán: Werli M. győgsz. urnál. 366 2-2

Brünni szövetek

egy elegans

őszi vagy tavaszi öltövré

3-10 meter hosszú darabokban, mindégys egy teljes ferdöltönyre elegendő finom 4 frt 80 kr. igen finom 7 frt 75 kr. a legfinomabb 10 frt 50 kr. valódi

gyapjuszövetből

Palmerston és haj posztó táli kabátokra metereje 2 frt 50 kről 5 frt. Daróc posztó metereje 1.25-2.50 küld kárlinék postai utánvétel a posztógyáraktár

SIEGEL-IMHOFF

BRÜNNEN.

Figyelemztetés. Fenti cég szövetei kitűnnek szilid és izlőteljes kivitelük, valamint különös tartóságok által ismert szilárdága és nevezetes szállítás képe sége kezeskedik arról, hogy a legjobb anyagok és pontosan a küldött minta szerint szállítanak. Kivántra a fenti cég küld mintákat ingyen és bérmentve. 422 8-20

WEISS JÁNOS aruháza

BRÜNNBEN, Ferdinandgasse 7. szám.

Szétküldés postai utánvétel mellett.

Table with columns: Házivászon, A legújabb, BÉCSI, Lópokrócok, Brünni öltöny szövetek, Kalmuk, Női ruha-lánél, Férfi ruha-barchent, Téli nigger-loden, Egy szelvény. Includes prices and descriptions for various fabrics and clothing items.

Világposta szállítás.

Legolcsóbb arak, Legjobb s legpontosabb megrendelési forrás, szolid szolgálat.

Közvetlenül Hamburgból.

Kávé, tea és csemegék nagyban eladását

Ajánljuk az alábbi árakon, mint ismeretes, legjobb árúban, postadíjmentesen. utánvét vagy az öszs. előleges beküldése mellett:

Kávé pirítatlan, 5 kilós zacskóban, plombozva = 10 vamfont.

- 5 kg BAHIA, kellemes ízű 3.00
5 kg JAVA, zölt erős deljelet 5.10
RIO, finom erős 3.60
ARANYJÁVA, kiv. fin. enyhe 6.30
SANTOS főízestő zöld 4.00
PORTORICO, jó szagú erős 5.50
CUBA, zöld erős, brillians 4.30
GYÖNGYKÁVÉ kiv. fin. zöld 5.75
GYÖNGY-MOKKA, alt. valódi tüzes 4.20
MENADO, kiv. finom nemes 6.50
CEYLON, kékes zöld, erős 5.00
ARAB-MOKKA, kiv. nemes, tüzes 7.20

Tea eleg. chin-i csomagolásban
naponta friss netto 4 1/2 kilónként 4.55
CONGO legfin. ízsagú 1 kilo o. e. 2.60
SÜDALMI THEA, Melange 1. o. e. 3.70
CUBA, zöld erős, brillians 4.30
GYÖNGYKÁVÉ kiv. fin. zöld 5.75
GYÖNGY-MOKKA, alt. valódi tüzes 4.20
MENADO, kiv. finom nemes 6.50
ARAB-MOKKA, kiv. nemes, tüzes 7.20

Nagyobb megrendésnél megfélelő árendmény. Hamisítatlan, legjobb minőségű árúert keszeskedünk és csak egy kísérletet kérünk.

Kimerítő árjegyzékek és vámtarifák ingyen bérmentve. 399 15-18

ETTLINGER és társa Hamburg.

HERLINGER M. Alapított 1873. évben. óras és ékszerész Csáktornyan. Ajánlja dusan felszerelt raktárát mindennemű órák, arany, ezüstárak és ékszerekből legfin. kiállítva, a tárgyak mindegyike a cs. k. fémjelző-hivatal által feltűzve gálva és fémjelzeve van. Mindennemű REGI ÓRÁKAT arany- és ezüst tárgyakat javítás végett jót állás mellett, elvállalok. Régi tárgyak cserébe a legmagasabb árban átvétetnek. NB: Bátorodom még jól berendezett optikai áruraktáromat is a n. é. közönség szíves figyelmébe ajánlani. 209 87- Vidéki megrendések lelkiismeretesen és pontosan eszközöltetnek.

120,000 frt. főnyereménnyel. Már november 1-én ELSŐ SORSJEGYEK. SORSJEGYEK. hivatalos árfolyamon, és RÉSZELETFIZETÉSRE is kaphatók a PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK VÁLTO-ÜZLETÉBEN, Dorottya-utca 1. szám 454 1-1

CACAO és CSOKOLADE. VICTOR SCHMIDT & SOHNE-től. melyek az első bécsi szakács-művészeti-kiválításon a legjobb díjjal, a diszkományalal kitüntette. Valódi egyedül csak a mi hatóságilag bejegyzett védjegyünkkel és czégünkkel ellátott. Kaphatók valamenyini előbbiekől fűszerkereskedésben és csemegé aruhelyeken valamint Csáktornyan: STRAHIA TESTVÉREK és TODOR JÖZSEF urak kereskedésében. Vidékre postautánvétellel küldetik. Victor Schmidt & Sohne; cs. k. orsz. szab. gyárak Gyár és központi szétküldés: Bécs, IV. Altagasse Nr. 48 (nächst dem Südbahnhofe), 406 15-2.